Ч. 47 (13.592). Львів, четвер 22. лютого 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і вехор. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Воєнні шанси на Далекому Сході.

Німецькі фахові кола, що займаються перспективами радянсько-японської війни, висловлюють думку, що по радянському боці є більші шанси виграти кампанію ніж по японському. Зате російські еміґранти, між якими теж є багато військових знавців, кажуть, що переможцем вийде Японія. Перша російсько-японська війна не може бути мірилом, бо відносини змінилися основно. Большевія не має на Далекому Сході ніякої фльоти, зате Японія може бльокувати більшовицькі порти. Одночасно Японія мусить рахуватися з тим, що більшовія може перевести свою балтійську фльоту крізь Ледовий океан на Далекий Схід. Задля цього є побудовано недавно канал, що лучить Балтійське море з Білим. Постачання армії теж покращало, а ДПУ не допустить до зловживань, які шаліли за царату підчас російсько-японської війни.

В часі першої пятилітки більшовики вибудували достаточну сітку залізничих сполук, які мають велике значіння для постачання армії на Далекому Сході. Тепер ту сітку доповнюють горячково, беручи на увагу моменти стратегічні.

Щодо відношення сил, то большевія має тепер на Далекому Сході 9 дивізій піхоти, які можна побільшити втроє, так що на східному фронті можна сконцентрувати третину збройної сили з мирного стану. Головний командант армії Далекого Сходу домагається 32 дивізій. Японія може виставити 34 дивізії поруч специяльних формацій, але мусить притім оглядатися на Китай та Америку. Мусить також боронитися перед Монголією, а крім того залишити в Манджурії окупаційні сили задля боротьби з партизанами.

Важне теж технічне виряджения противників. Червона армія має далеко більше літаків, для яких Японія, країна густо заселена, є пригожим предметом атакування. Тому японський промисл буде сильно загрожений.

Точкою тяжкости в майбутній радянсько-японській війні буде без сумніву Манджурія, в якій розіграються головні бої. Щоби Совіти могли вдержатися над берегом Японського моря, мусіли би зовсім поконати їх у Манджурії. Інакше втратять раз на все Усурійський край і Владивосток.

Після революції в Австрії.

ПОЛОЖЕННЯ АВСТРІЙСЬКОГО УРЯДУ ТРУДНЕ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що віденські дипльоматичні кола дивляться з великим скептизмом на дальший розвиток внутрішньо-політичної ситуації в Австрії. На думку тих кол міжнародне положення австрійського уряду після останніх подій є трудне. Теперішній стан війни на два фронти мусів би зчасом довести до дальших поважних ускладнень. Звертається притім увагу на неопанування марксистівського руху та на можливість зросту гітлерівського руху. Тому віденські кола є за конечним міжнародним полагодженням австрійської справи чотирма европейськими державами. Думка обміркувати цю справу в рамах пакту чотирьох, отже й при участи Німеччини знайшла в останніх днях багато прихильників. Одиноким виходом на думку інформатора німецького інформаційного бюра уважають в дипльоматичних колах негайне порозуміння Австрії з Німеччиною. Вони й надіються опізнення зложення Віднем скарги в Женеві та злагіднення становища Австрії в тій справі.

НЕСПОКІЙ В АВСТРІЇ ВІДЖИВАЄ.

Віденська дирекція поліції одержала 19. ц. м. телеґрафічне повідомлення, що в ночі біля Зальцбурґа доконано динамітового замаху на телефонічний кабель, який лучить Відень з західними краями. Наслідком того розмови зі Швайцарією ведено через Берлін. Підчас стріляння біля Ренеґоф ранено 4 особи. Дійшло до сутичок в дільниці Сімерінґ. Стежа Гаймвери наскочила на групу Шуцбунду, заняту складанням скорострілів. Підчас стріляннини полягло 3 соціялістів і 2 гаймверівців потерпіло тяжкі рани. В одній каварні напроти церкви св. Стефана вибухла пожежа, що наробила великої шкоди. Кілька осіб зазнало нервового потрясення.

КАРИ НА ШУЦБУНДІВЦІВ.

ВІДЕНЬ, 20. II. ПАТ. У Штаєрі виконано смертний присуд на члені Шуцбунду, що звався Йозеф Арер. У Відні наглий суд розбирав справу шуцбундівців, що брали участь у боях біля дому Ґете. Головного обвинуваченого Кребеца засуджено на смерть, двох інших на 12 і 15 літ вязниці, справу інших передано звичайному судові.

ЛЕОБЕН, 20. II. ПАТ. Наглий суд засудив соціял-демократичного посла Валіша, провідника республиканського Шуцбунду, на кару смерти. Його повішено в ночі на 20. ц. м.

2.000 ЛЮДЕЙ ЗГИНУЛО В АВСТРІЇ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. „Берзен Цтґ.“ довідується, що дирекція віденської поліції нараховує число смертних жертв крівавих подій в Австрії до вечора 14. ц. м. на 1.730 убитих. Загальне число вбитих сягає понад 2.000, бо найбільші кріваві бої велися в днях 15. і 16. ц. м.

Часопис приносить дальше жахливі подробиці боїв і нотує поголоски, які кружать по Відні, що в часі наступу на т. зв. Шлінґерґоф у Фльорідсдорфі застрілено 17 дітей у віці нижче 10 літ. Доведені до розпуки жінки, замкнені в будинку, хотячи здержати військові відділи від бомбардування домів, ставали в отвертих вікнах, держачи дітей в руках. Про завзятість, з якою билися обі сторони, свідчить факт, що в дільниці Ґерлінґ 12-літній хлопець вибіг на зустріч стежі Гаймвери і з револьвера стріляв до вояків. Гаймверівці розбили дитині голову прикладами крісів.

75 ВБИТИХ ДІТЕЙ.

Париський соціялістичний „Популер“ приніс вістку, що в робітничих домах у Відні знайшли трупи 75 дітей нижче 14 літ, убитих підчас острілювання артилерією. Коментуючи цю вістку, часопис додає, що Дольфус, виступаючи в обороні християнської ідеї, стався звичайним душогубом. Вкінці критикує французьку пресу, що не подала правдивого числа жертв і вихваляє Дольфуса як геройського оборонця незалежности Австрії.

ДОПОМОГА СОЦІЯЛІСТАМ ІЗ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

БУДАПЕШТ, 20. II. ПАТ. „Пешті Гірляп“ приніс ревеляційні вістки про достави чехословацької зброї для австрійського Шуцбунду. У Відні задержано два вагони чеської муніції, наданої для Шуцбунду як посуда. Дня 13. ц. м. мало перейти австрійську границю 30.000 нерегулярних чехословацьких вояків. В останній хвилині не допущено до того перемаршу.

СОЦІЯЛІСТИ ПІДУТЬ ДО БІЛЬШОВИКІВ.

Соціялістичне „Право Ліду“ повідомляє, що біля Девінської Нової Всі перейшов гурт віденських революціонерів із крісами та скорострілами. В більшості це молоді люди. Кажуть, що в бою ішло їм про демократію в Австрії. В Чехословаччині не думають оставати. Хочуть дістатися до СРСР.

ЧСР.

і польсько-німецьке порозум'іння.

Чеська преса приняла вістку про польсько-німецьке порозуміння зразу якось невиразно; було видно, що вона була ним просто заскочена. Декотрі часописи робили „приємну міну при поганій грі“, — мовляв: цим забезпечується мир в Европі та злагіднюється гострота ревізіоністичної пропаганди, бо з боку Німеччини ревізіонізм в першу чергу скермований проти Польщі, і т. п.

Але вже зчасом маємо інші голоси. Ось тижневик „Пржітомност“ містить статтю п. з. „Пролім“, в якій автор каже, що німецькій дипльоматії вдалося зробити в міжнародньому фронті пролім. Далі дослівно пише: „Пакт про порозуміння, заключений між Німеччиною а Польщею, містить в собі лише гарні речі. І радісно ми приєднались би до його засад „ненасильности“, колиб його супроводила низка розброєних умов і колиб він був підписаний одночасно усіми німецькими сусідами з Австрією включно. Алеж у даній ситуації він є шкідливий та просто небезпечний, тому, що дозволяє Німеччині використати час та ухилятися від усіх зобовязань. Тому вона воліє приняти, замість пятої частини версайської умови, загальне зобовязання обмеженого зброєння. Не було найменшого сумніву, що військова а особливо гітлерівська Німеччина бажає не лише рівности, але вільности озброєння, не хоче зрівнання зменшенням зброєння, лише через його збільшення. Наслідком непереведеного своєчасно розброєння та незаведення солідної контролі (якої не підтримали англьосаси) досяглося того, що Нім. може теперішні запізнені „відзброюючі“ пропозиції висміювати, та великодушно глядіти на озброюючий розгін держав зі застереженням, щоби визнати також і її рівне право на нове зброєння. (А це, як видно, для військової Польщі є річю також милішою). Надзвичайно сумнівно, щоб Німеччина в нинішній ситуації ще настоювала на справжню контролю зброєння всіх народів, а лише задовольниться розмірно низьким „дефензивним“ станом збройного матеріялу. Одначе є річю певною, що німці вже не потребують боятися вмаршу чужих військ під якоюнебудь притокою, бо „шлях на Райн вже не відкритий“.

„Далі. Австрійське питання Польщі не цікавить. Саме в той час, коли натиск Німеччини починає сильвішати та примушує поважно занепокоюватись, коли Дольфус просто готується вносити скаргу до Ліґи Націй, Польща умовляється про пакт, котрим зобовязується, що в ніяких обставинах не виступить проти Німеччини на-

сильства та всі питання буде з нею полагоджувати сама. Щож торкається одіозного імени Ліги Націй, то тут вже навмисне забувається про точку 16, що зобовязує членів вжити в певному випадку й насильства, щоби примусити іншого члена признати право й справедливість. З цього випливає незаінтересованість польської політики так долею середньої Европи як і Лігою Націй та цілою всією женевською „правничою храминкою".

„Як це можливо, чому Варшава це все робить та яку користь з того має? Алеж через прилучення Австрії Німеччина значно підсилюється, а це хоч і не є безпосередньою загрозою для Польщі, то з другого боку, правду кажучи, вінної польсько-німецької проблеми не розвязує ця умова, що обі сторони зобовязалися вирішити її в майбутньому лише мирними засобами, по приятельськи!

„Німці не відмовляються від „коридору", ані Горішнього Шлеську, навпаки, між рядками заявляють про свої права і нічим не ґарантують теперішнього польського кордону. Польща вдобуває собі лише віддалення терміну розправи. Була першою на черзі, а тепер може думати, що вже аж остання, що увагу й „Drang" Німеччини відсунула зі Сходу на південь і південний Схід. Поляки надіються на труднощі, які виринуть з того для Німеччини, які на довгі роки відвертатимуть увагу Німеччини від східних кордонів.

„Італія минулого року зробила для поляків прикрість пактом чотирьох, скермованим в напрямку ревізіонізму та проти Польщі. Зміни на Сході тут ясно передбачалися, однаково як і в середній Европі. А цього Пілсудський не забув Муссолініму. „Ні. Поморя не буде на черзі, але Ваша Австрія, „Дуче"!" Цікаво, яка на це буде італійська реакція. Чи Рим — це теж річ можлива — буде тепер старатися завипередки з німецьким урядом за приязнь з Варшавою, чи навпаки, прихилиться до Парижа й рішиться нарешті провалити середньо-европейську політику з Малою Антантою?

„Наша зналіза німецько-польської приязни не була би повною, якби ми не звернули уваги на спорідненість режіму й ідеольогії — та колиби ми не добачували також глибших перспектив і майбутніх можливостей, що тут також без сумніву відіграють свою ролю. Є фактом, що поляки були ворожі супроти Німеччини, доки та остання находилась під слабою владою демократії. З того часу, як Гітлер опанував ситуацію і Німеччина стала сильною, датується зворот. Трудно заперечити тут льогічність. Так само сталося і з Німеччиною. Німці надіялися на поворот втрачених земель аж доки вірили в „польську господарку" й „ліберум вето". Як тільки Пілсудський заволодів у Польщі сильною рукою, повстала в Німеччині мимовільна пошана до Польщі й навіть симпатія. Чи може часом поляки як славяни, є кращою расою? Славянської політики, між іншим кажучи, поляки ніколи не робили. А взявши це на увагу народжується комбінація **про співпрацю ширшого розміру — цивілізаційної й кольонізаційної праці на Сході**, що є для традиції теперішньої польської влади таким зрозумілим, а для реакції цілого світа таким бажаним".

Ми навмисне зацитували цілу ту чеську статтю, як надзвичайно характеристичну для чеських настроїв. Як бачимо — ті настрої далеко не захоплені польсько-німецьким порозумінням, вбачаючи у ньому небезпеку для нинішнього стану в Середній Европі. Цікавим є теж закінчення статті: можливість узгіднення польсько-німецького становища до справ Сходу Европи, автор відразу підтягає під фірму „реакції". Маємо враження, що велику ролю грають ту старі русофільські настрої серед чеського громадянства і деяка нервозність у звязку з розвитком подій на австро-німецькому фронті.

Річ ясна, що голос часопису, який ми навели, не мусить на 100 відс. покриватися з офіціяльною політикою ЧСР, яка проте мусить всіми засобами противитися ревізіоністичним течіям, зокрема ідеї „аншлюсу", що з трьох сторін оточив би чехословацькі кордони німецько-мадярським морем. На те примусове положення Чехословаччини вказували ми з нагоди побуту мін. Бенеша у Парижі. Метка чеська дипльоматія, підтримувана у великій мірі особистим авторитетом її керманичів, заходиться біля втримання італьо-францусько-анґлійського протинімецького фронту. Нема сумніву, що й найновіший спільний виступ тих трьох держав в обороні австрійської незалежности стався при немалій співучасті тої дипльоматії. Інша річ питання, чи вдасться на постійно зліквідувати питання „аншлюсу", яке є природним правом німецького народу.

Ширіть наш часопис!

НІКЧЕМНІ!

„КАРПАТОРУССКІЙ ГОЛОС" В ПОДВІЙНІЙ РОЛІ.

Ужгородоському „Карпаторусскому Голосові", відомій безхребетній рептильці, одній з останніх ревеляцій закарпатського „Українського Слова", страшно не подобалась наша стаття про останній чеський перепис населення, поміщена 5. лютого в „Ділі". Найбільше розлютило цього україножерного друкованого смока те, що ми не найшли москалів на Закарпатті. Очевидно, що всяка дискусія з галицькими ренегатами чи московськими еміґрантами, натуралізованими на Закарпатті, як також зі спантеличинними тамошніми „русскими", що невміло відхрещуються від рідної мови (а дома говорять по мадярськи), зайва і занадто багато чести вонаб їм принесла. Залишаємо їм дальше приємність бачити довкола себе населення тотожне з населенням зпід Вятки, Москви чи Ленінграду.

Хочемо тільки звернути увагу на те, як ця москвофільська газетка у своїм намаганні нацькувати чехів на українців забуває навіть те, що вчора сама писала. У статті, що присвячена нам, п. н. „Карпатороссы в украінской статистике", читаємо між іншим ось-що: „І чехів лає газета (нібито „Діло"). В 1917 році в Ужгороді було тільки 32 чехів, а в 1931 році є в Ужгороді 8.028 чехів..."

Як ми в „Ділі" чехів лаяли (в оригіналі „ругалі"), хай свідчить цитата: „Закарпатська преса пригадує з цієї нагоди, що до 1919 року було в Ужгороді всього 32 чехів". Ось і все. Ні одного слова більше, ніякої лайки. Та саме цієї лайки треба би нахабним інтриґантам з московського табору. І що цікаве: ці дані про 32 чехів у 1919 році **взяли ми саме з „Карп. Ґолосу" ч. 12** з 19. січня ц. р. (див. стаття „Чехословаки в Подкарпатской Руси").

І смішно і гидко.

До того ще одна смішна та разом із тим гидка історія. „Діло", подало за ужгородським „Українським Словом" про конкурс на учительські посади на Закарпатті. „Карп. Ґолос" у згаданій вже статейці також про це пише. „Діло" — мовляв — кличе галицьких українців подаватись на ці посади і має „хороших" інформ...

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1934.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА. 3)

ЛИСТ З КИТАЮ.

ВІЙСЬКОВА ЗБРОЯ ТА ЯК БОРОНИТИСЬ ПЕРЕД НЕЮ.

Від цієї пригоди я стала незвичайно обережною з китайськими жовнірами. Тепер уже знаю, що це тільки великі діти, які діставши зброю у руки, послуговуються нею з такою самою необережністю, як хлопята стукачками. Зброя дає їм почуття переваги над іншими смертними і всевлади над їх життям.

Цілий том можнаб написати на тему зловживання зброї китайськими жовнірами не тільки у військових експедиціях, а навіть у зовсім особистих справах. Ці зловживання є не тільки у війська, яке має досить обмежені взаємини з приватними людьми, але також серед поліції, що за будьяку провину стріляє до людей виконуючи на місці кару смерти.

Тутешня поліція, якої будки стоять на перехрестях вулиць, має, справді, право судити дрібні справи між носіями, візниками, дрібними торговцями та іншою вуличною юрбою. Цей спосіб завела „нова" влада в намірі зменшити число вуличних бійок та сварок між людьми, що мають до себе якісь претенсії.

Внаслідок озброєння поліції в рушниці з дня на день зростало число кривавих розправ, роблених сміливішими поліцаями, що зчиняли далеко більшу метушню по вулицях, ніж раніше.

Знеохочена даремними зусиллями зреформувати поліцію, яка ніяк не могла перемогти свого бажання стріляти при найменшій нагоді, тутешня влада врешті рішила відібрати поліцаям вогневу зброю, залишаючи їм тільки шаблі або штики.

На одній китайській обіді розповідає мені тутешній комісар поліції свої професійні турботи.

„Від коли, — казав він — відібрали міській поліції право вживання вогневої зброї, значно зменшилося число моїх завзятих [illegible] — і то найвідважніших. Усі вони перейшли до війська, де матимуть далі право вживати рушниці. Ось вам примір їх пошани до вогневої зброї та до переваги богів, яку вона їм дає над звичайними смертними".

— А якже ви тепер без зброї бороните міста вночі? Чи ваші поліцаї бються зі злодіями на шаблі, чи на штики?

— Знайдіть таких відважних, — засміявся комісар. — Ні, про це й мови не може бути. Шаблі, це мовляв, престіж, а служать вони часом у білий день на пострах безборонних ґільтаїв.

— А вночі, в разі нападу? — запитала я. — Уявіть собі, що пірати нападають на мій дім! Жадної помочі від вас?

— Сподіваюся, що у вас є власна зброя! — відповів комісар.

— А якби не було?

— То... трапилась би вам подібна пригода, як панові Корвінові.

— Вісім ран ножами, заки надійшла патруля! — докінчила я за нього. Скажіть, будь ласка, чи ця патруля, що прийшла до пана Корвіна списати протокол, переходила його вулицею принагідно, чи її хтось попередив?

— Це дижурна поліція телефонувала до центру за патрулею озброєних жовнірів, бо їх двох не могло оборонити пана К. проти шістьох піратів. На жаль, заки патруля встигла прийти... Розбійники щезли як камінь у воду!

— Як так? — здивувалася я. — Ви не віднайшли тих піратів? Прецінь тиждень по цім нападі їх усіх вісьмох засудили на смерть, розстріляли на публичній площі!? — питала я здивована його висловом „як камінь у воду!"

Комісар подивився на мене іронічним поглядом, якби він хотів сказати: „І ви ще вірите?" Врешті він кинув недбало, мов би на відчіпне:

— Засуджено їх передовсім для приміру!

„Ага, розумію, подумала я, хто інший забивав, а кого іншого покарали. Вісьмох — для приміру! Ну, щож — це Китай!"

Прощаючись з комісаром по обіді я дістала від нього в дарунку свиставку, яку він витяг зі своєї кишені.

— В разі потреби свистіть, тонко [illegible] раз довго, раз коротко. Це свиставка патрулі — пірати втікнуть!

— Ви певно вже багато роздали таких свиставок? — зажартувала я. — Може пірати й навикли вже до них?...

— Ні. Яб вам її не давав, колиб вона вже не мала жадної вартости.

— Це дуже мило з вашого боку, але чому я перша...

— Бо ви перша біла жінка, що відважилася зовсім сама жити в китайській дільниці. Це в доказ моєї пошани. З другого боку я думаю, що вона не матиме нагоди стати вам у пригоді, бо я певний, що жаден з китайців не вкраде навіть одного овочу з вашого саду.

— Чомуж це я вимок від „традиції"?

— Через те, що ви не чужитеся від них, що ви... решту самі відгадайте!

— Знаю! Тому, що перед моїм домом нема вічної варти, ні електричних алярмових дзвінків, а врешті тому, що й дома також нема на що лакомитися. Таким робом нічого не розбуджує їх хапчивости, ні зависти, ні ворожнечі! Правда!

— Це зовсім зрозуміле явище! На жаль, не всі европейці поділяють вашу тактику. А шкода, бо далеко менше булоб між нами ворожнечі та менше нападів і грабунків.

При цих словах ми попрощалися і я вернулась у свою хатину з повним почуванням безпеки та китайської прихильности для мене. Хоч пізніше я переконалась, що моє довіря було прибільшене. Не тільки ця свиставка стала мені в пригоді, а навіть довелось мені нераз вживати на пострах іншої зброї у власній обороні та моєго скромного майна. Найдорожчими предметами були мої кінові апарати, що зрештою не належали до мене, і саме тому я мусіла їх ще дуже боронити.

Якщо тепер в Юнані стало далеко менше піратів, ніж давніше, то це безперечна заслуга військової бранки: пірати повступали до війська, привабленні рушницями, безмежними правами та звичайним життям, яке ведуть у війську. Це також своєрідна оплата [illegible] карні експедиції. І як тут балакати про [illegible] роду „піратерія". І як тут балакати про [illegible] шення вейковірного мілітаризму у Китаї!

торів у „шкільному рефераті", якщо так точно знає, скільки вчительських посад є вільних!

Ось маєте і брехню і донос. „Діло" ні одним словом не взивало подаватись туди, а подало тільки коротку вістку про сам факт, що появився вже в тамошній пресі. Та москвофілам треба чимсь оправдати донос на зненавиджених членів „шкільного реферату", які належать до народницького табору! Ось і все.

Таких то засобів уживають москвофіли в боротьбі з українцями. Брехня, донос, нікчемність!

В. Н-вич.

Вислід громадських виборів.

З Варшави повідомляють, що вислідн громадських виборів у 9 центральних і східніх воєвідствах представляються так: На загальне число 30.104 громад вибрано 22.593 громадських рад, в склад яких входить 346.746 радних. Проурядова листа здобула 75 проц. мандатів і перевела 260.002 кандидатів. Опозиційні угрупування здобули: праві 16.4 проц., ліві 5.1 проц. мандатів.

Національні меншости здобули 11.330 мандатів або 3.5 проц., з того німці 4.288, українці 3.199, жиди 2.082, чехи 546, білорусини 433, литовці 332, москалі 90. Тому що кандидати непольської народности знайшлися теж на інших листах, підсумки вибраних на основі національности є інші: поляки 273.405, українці 26.279, білорусини 19.150, німці 5.061, жиди 3.716, чехи 934, москалі 393, литовці 332.

—o—

НА КООПЕРАТИВНОМУ ФРОНТІ.

ВИБІР НОВОГО ГОЛОВИ НАДЗІРНОЇ РАДИ КООПЕРАТИВНОЇ ЦЕНТРАЛІ ДЛЯ ЗБУТУ ЖИВИН У ВАРШАВІ.

Дня 17. лютого ц. р. відбулося у Варшаві засідання Надзірної Ради Кооперативної Централі для збуту живин, до якої належать усі українські, польські та німецькі кооперативні організації, що ведуть збут живин. З наших установ заступлений там Центросоюз. На згаданому засіданні голова Надзірної Ради цієї установи б. міністер Станевіч зложив головство через те, що на цей рік вибрали його ректором виленського університету. Надзірна Рада перевела вибір нового голови, яким став президент Центросоюзу і нач. дир. РСУК посол **Остап Луцький.** Внесок на вибір головою Надз. Ради представника нашої кооперації мотивовано заслугами української кооперації в організації кооперативного збуту живини.

НОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЗАКОН У СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ.

В дні 20. лютого ц. р. прийшов новий кооперативний закон, про який ми інформували своєчасно наших читачів, на наради соймової скарбової комісії. На цьому засіданні заступав погляди нашої кооперації на новелізацію цього закону **пос. Остап Луцький.**

МАСОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС „КООПЕРАТИВНА РОДИНА".

Саме появилося перше число місячника „Кооперативна Родина" в 60.000 прим., при чому треба зазначити, що мабуть буде треба додрукувати другий його наклад, бо замовлення дальше впливають до РСУК. Зазначуємо, що одно число „Кооперативної Родини" коштує тільки 2 сотики. Поодиноких чисел не розсилається. Кооперативи можуть замовляти цей часопис у рівних пятьдесятках (отже 50 прим., 100 прим., 150 прим., 1000 прим. і т. д.), бо тільки в цей спосіб оплачується пересилати цей надзвичайно дешевий часопис. Часопис „Кооперативна Родина" призначений для ширення серед членів кооператив і тому він писаний дуже легко та приступно, має багато ілюстрацій та обнимає 8 сторінок малого формату.

По широкому світі.

—До Варшави має приїхати в найближчому часі французький міністр закордонних справ Барту.

— Один з визначніших провідників комуністичної опозиції Раковський надіслав головній управі партії в Москві з місця свого заслання, Барнаулу на Сибірі телеграму, що підпорядковується рішенням партійної влади.

— З Риму виїхав державний підсекретар закордонних справ Сувіч, вибираючися з політичною візитою до Будапешту.

— До Берліна приїхав англійський віцеміністр Іден в супроводі членів англійської делегації.

Яка кріза пече нас найбільше?

Із теки освітнього робітника.

(РАДЕХІВЩИНА.)

Усім зневіреним у перемогу Правди і Добра, усім байдужим та інертним треба би зачерпнути нової сили духа. А найдуть її у здоровому ядрі народу — серед нашого селянства. І яка шкода, що тієї природної сили — живих бажань, високих почувань і того здорового „хлопського" розуму — нема кому оформити в конкретну низку будуючих виявів, фактів!

Отсі думки в безконечній черзі — ще раз свердлували мій мозок по переведеній *просвітній конференції в Радехові* 8. лютого ц. р. Заступлених було 23 місцевостей, із кожної 4—5 людей, самі селяни — передовики нашого культурно-освітнього та кооперативно-господарського життя. Явилося кількох делеґатів навіть із найдальших закутин *Лопатинщини*, відбуваючи біля 40 км. розмоклої дороги. Назагал — із тими читальнями звязок не дуже то живий. Вони таки за далеко від радехівського центра, а сам Лопатин покищо якось не зумів вибитися на провідне місце. В додатку ще й — під сучасну пору — нема там ані читальні „Просвіти" (її розвязала влада осінню 1933 р.), ані ніякого іншого культ.-освітнього товариства. А все таки й Лопатинщина мала на конференції своїх представників. Явилися, бо відчули потребу вийти вже раз на ширший шлях нашого освітньо-виховного змагання. А до цього всі дані Радехівщина вже має.

Є тут 41 читалень „Просвіти"; навіть у невеличких сільцях і присілках, як: Монастирок Оглядівський, Руденко Лядське, Озбанівка (10 хат!) та Стовпин. У двох селах (Барилів та Ордів) і у двох осередках (Радехів і Лопатин) читальні закриті. А чотири села (Вєтнів, Руденко Руське, Ляшків і Новостанці — у двох останніх парохом „відомий" посол о. Яворскій) читалень ще не мають.

Ок. 75 відсотків тутешніх читалень має свої власні доми, деякі великі й гарні. Але ледви 50 відс. веде живішу діяльність; у решти вона слабенька. Через те й *культ.-освітній організатор у повіті просто необхідний.* Тож і фонди на нього повіт найти мусить. Правда, Радехівщина удержує дуже коштовну „Рідну Школу" в повіті (ок. 10.000 зол. річно), а в останніх часах довелось їй болючо пережити, а то ще й тепер переживати, упадок (відомий крах) Спілки Агрономів. Але все це таки не заломило психіки тутешнього селянства. Навпаки. Більше несмаку викликує тут постава деяких інтелігентів, що нічого не роблять та ще й нарікають... Так даймо слово селянам.

„Лиш та вода добра, що пливе-біжить, — а не до вжитку та, що стоїть на місці..." Таксамо і з діяльністю в наших організаціях" — казав на конференції один член стоянівської читальні.

А другий: „Друзі! Громадяни! Таж я від кількох літ у проводі життя у свому селі — і чомусьто я досі ще не був членом „Просвіти". Складаю вкладку і прошу мене до нашої Матері-„Просвіти" вписати.

А за його прикладом пішов цілий десяток інших... А один — ще й „кару" сам на себе наложив — і крім вкладки за цей рік зложив ще три золоті, як „залеглість"... Бо чув на конференції і зрозумів, що саме через неплачення вкладок за читальні в попередніх роках ті читальні без просвітнього журналу, без книжечок, без українського друкованого слова — не могли сповнити свого завдання. Ба, що більше! Вони стали причиною теперішнього такого дуже важкого матеріяльного положення „Просвіти". Таж самі читальні радехівської філії завинили своїй централі понад 4.000 зол. Таж ледви дві кооперативи (а є їх стільки, що читалень) вплатили в мин. році вкладку до „Просвіти". Тому бодай тепер поки ще не запізно, *треба зло направити!* Тепер при сприятливій конюнктурі для сплати долярових довгів „Просвіти". На тому зискалаб „Просвіта" ок. 150.000 зол. І от знову голос селянина: *„Поможім собі"!* Заплатім негайно всі залеглі вкладки за свої читальні! Читальня дістане за це книжки і буде справді „читальнею", а наше Головне Товариство зможе позбутися непосильних довгів. Оподаткуймо себе по селах у користь вже не централі, а своєї власної читальні, даймо їй, позичмо по кілька золотих — і свої залеглости в „Просвіті" сплатимо до тижня!"

А інший: „Не нарікаймо — по привичці — на матеріяльну крізу, бо нас найгірше пече інша кріза, а саме кріза людей-громадян..."

Так! У нас та кріза, що маємо за мало людей, які зумілиб станути на висоті своїх завдань, які взялиб стільки тягару на свої плечі, скільки на кожну тямущу одиницю припаде. Нам бракує людей, що з отих природних інстинктів, відчувань і того простого здорового розуму творилиб гідні вияви й факти.

(секр.)

З орґанізаційного руху.

МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В КОЛОМИЇ.

Дня 12. лютого ц. р. відбулися в Коломиї в салі Народнього Дому збори новозаснованої Народньої Організації Українців міста Коломиї. Присутніх переважно місцевих міщан було поверх 150 осіб. Реферував пос. **д-р Степан Біляк.** Він приступно і змістовно зясував величезну ролю, яку відіграють міста у політичному й господарському житті кожного народу. В оживленій дискусії забирали голос пп.: **сен. Кисілевська, Білозорова, Гонтова, о. прал. Русин, д-р І. Заваликут, дир. Синенький, інж. Микитюк, Рощибюк, пос. Яворський,** що вернув саме з районової наради у Гвіздці й інші. Всі дані промовляють за тим, що Народня Організація Українців міста Коломиї буде розвиватися як слід.

НАРАДА УНДО В БОГОРОДЧАНАХ.

Дня 12. лютого ц. р. відбулася в Богородчанах нарада мужів довіря УНДО з міста і довколичних сіл. Нараду отворив **о. Пантелеймон Городецький,** який пояснив ціль і значіння політичної партії та представив теперішне положення українського народу. Окремо про положення нашого народу за Збручем говорив п. **Осип Комарницький.** На нараді вибрали місцевий Народній Комітет для міста Богородчан. До нього увійшли: голова Ілько Процьь, заступник голови Михайло Мартинець син Йосифа, секретар Осип Комарницький, скарбник Хризостом Пташник. Зібрані постановили в найближчому часі скликати в Богородчанах ширшу довірочну нараду УНДО і запросити на ту нараду відпоручника Центрального Комітету.

РАЙОНОВІ НАРАДИ В КОЛОМИЙЩИНІ.

Нарада в Печеніжині.

Згідно з постановою повітової наради в Коломиї у справі громадських виборів Повітовий Народній Комітет скликав дня 11. лютого нараду в Печеніжині. Прибуло 130 делеґатів з

сіл: Молодятин, Рунгури, Слобода Рунгурська, Марківка, Ключів Малий, Березів Середній і Печеніжин. Нараду отворив голова ПНК п. **Заваликут.** До президії вибрано **о. Лотоцького і дир. Андрійовича.** Реферат про самоуправний закон виголосив **пос. Олекса Яворський,** при чому особливо підкреслив вагу громадських виборів. Тому, що в Печеніжині ще не було виборів до міської ради, пос. Яворський пояснив також справу міських виборів. Присутні з видними зацікавленням вислухали реферату і потім у численних запитах просили додаткових пояснень. На салі було чимало радикалів, які спільно з членами УНДО дякували послові Яворському за реферат.

Нарада в Гвіздці.

Дня 12. лютого відбулася друга з черги районова нарада у Гвіздці. Зібралося біля 400 делегатів з 15-ти доокружних сіл. Заступлені були села: Балинці, Кулачківці, Бучачки, Трофимівка, Малий Гвіздець, Старий Гвіздець, Гвіздець-місто, Остапківці, Чехова, Виноград, Сорока, Слобідка Лісна, Росохач, Прікмище і Хомяківка. Нараду відкрив **д-р Ткачук,** реферат про самоуправний закон виголосив **пос. Олекса Яворський.** По рефераті пос. Яворський відповідав на численні запити. Серед зібраних були радикали і бувші сельробівці, яких у цьому районі було особливо багато. По розвязанні сельробівської партії багато сельробівців отямилися і стали до праці на національнім ґрунті.

Нарада в Коршеві.

Дня 13. лютого ц. р. відбулася районова нарада в Коршеві. Зібралися громадяни з сіл: Слобідка Лісна, Михалків, Ліски, Жукотин, Черемхів, Камінки Великі, Хлібичин Лісний. Нараду отворив голова ПНК **п. Заваликут,** про самоуправний закон реферував **пос. Олекса Яворський.** Яку велику вагу привязує село до таких нарад, доказує те, що не зважаючи на бурю-метелицю, яка того дня лютувала, явилося на нараду поверх 150 осіб. У дискусії забирала голос також присутня п. **сен. Кисілевська.** Збори тривали поверх 3 і пів години, після чого предсідник п. **Іван Семенюк** замкнув нараду, подякувавши послові за труд і присутнім за участь.

Нарада в Яблонові.

Дня 15. лютого ц. р. відбулася районова нарада в Яблонові. На нараду зійшлися селяни всіх 13-ти сіл цієї судової округи в числі поверх 200 осіб. До президії увійшли **о. Бахталовський** і пп. **Еміліян Братовник** та **Микола Котлярчук.** Реферат про самоуправний закон і зокрема про громадські вибори виголосив **пос. Степан Кузик.** У дискусії забирали голос численні делегати, і то як члени УНДО, так і радикали, бо їх було на нараді чимало. Всі однодушно станули на тому, що до виборів треба йти всім українцям однозгідно. Пояснення на запити давав пос. Кузик і присутній голова ПНК п. Заваликут, який доповнив реферат відомостями про те, як проходили недавні вибори до міських рад. Нарада закінчилася відспіванням національного гимну.

—o—

ВОЛИНЬ.

Радянофільський рух. На Волині від якогось часу зміцнився радянофільський рух поруч з рухом чисто комуністичним. Радянофіли (б. сельробівці), щоби не спиняти активізації мас, надають свому рухові назовні форми економічної роботи. З наказу згори вони влаштовують у ріжних місцях Волині так зв. бойкоти міст. У січні вони зарядили бойкот Ковля, який вилився в такі форми: спиняли селян, що везли до міста ріжні сільсько-господарські продукти, визначаючи ціни на них і домагаючися платити по нижчих цінах за фабрикати, а над неслухняними селянами допускалися насильства. У наслідку відбулися численні арешти, при чому значне число арештованих виповнило вязниці Ковля й Луцька. Перед кількома днями переведена така сама акція в околицях Рівного й особливо — Олики на Луччині з такими самими наслідками.

Самогубство у вязниці. Мин. тижня родичі одного молодого жида, засудженого за комунізм у Луцьку, довідалися, що він повісився у місцевій вязниці та що труп його находиться в жидівському шпиталі, де переведено його секцію. Місто захвилювалося, бо одночасно пішла чутка, що буцімто за цією смертю є якась таємниця. Трупа зі шпиталю перенесено на цвинтар не через місто, а поза містом — греблею. Одначе значна ґрупка жидків продефілювала головними вулицями Луцька на цвинтар (у дуже швидкому темпі), а поодинокі молоді жиди й жидівочки йшли на цвинтар хідниками. На цвинтар їх не впустили. Кажуть, що в цій справі місцеві жиди звернулися до вищих урядових чинників.

Монстр-процес. Дня 19. лютого ц. р. в луцькому окружному суді розпочався величезний процес проти 57 комуністів (КПЗУ), у числі яких дуже багато українців, рештаж жиди. Це ті, що у свій час відмовилися прийняти акт обвинувачення польською мовою й зажадали його в українській мові. Процес протягнеться кілька тижнів.

Полівіння. Загалом на селах Волині помічається в останнім часі полівіння радянофільського забарвлення. Цікаво, що вперше починають виступати ті, що поховалися у так званих реґіональних організаціях — просвітянських хатах і кулках „млодзежи вейской". Перші заявляють себе на Ковельщині, останні на Луччині. Між іншим, у „економічному" бойкоті в околицях Олики взяли участь саме ті, що влилися в „кулко млодзежи" та що находяться під впливом „кооператорів", які, щоби замаскуватися, постановили виступити з РСУК і вписатися до польського ревсоюзу. Причини всіх цих дивних явищ на Волині всім відомі.

—o—

З нашого карнавалу.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ".

На вечерницях „Червоної Калини" збирається „стара война" та всі прихильники нашого найсимпатичнішого Видавництва. Тому майже все забавове товариство взаємно добре знайоме і згармонізоване, що є найкращою запорукою доброї забави. Великою помилкою цьогорічних вечерниць „Ч. К." був вибір поганої салі „Яд Харузім": брак вигідних бокових кімнат, зимні сходи між ґардеробою і салею, брудна ґалерія — це все мусіло ділати депримуюче. Коли львівські українці перестануть витирати (та ще й за великі гроші) чужі кути і спроможуться на власну театральну й балеву салю?!

І. Й.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ „ОСНОВИ".

Карнавалові імпрези „Основи" мають вже свою традицію: це один із найбільш „репрезентаційних" українських балів! Таким престижним балем (хоч і „вечерницями" скромно названий) був цьогорічний виступ „Основи". Причинилась до цього в чималій мірі поміщення нововибудований будинок почтовців при вул. Японській, з двома великими салями (на партері й 1. поверсі) та великою силою вигідних бічних кімнат. Особливо гарно почували себе люди, які були на попередніх вечерницях „Червоної Калини" — у препоганій, тісній і брудній буді „Яд Харузім"!...

На вечерницях „Основи" було повно-повнісінько. Серед найдобірнішої публики бачили ми й репрезентаційні постаті українського політичного світа. Забава у найкращому настрою тривала до білого ранка, у двох великих буфетах не залишився ні шматок хліба!

І. М.

ПЕРШІ ВЕЧЕРНИЦІ ПРАВНИКІВ.

Відбулись вони 17-го ц. м. у салях „Ремісничої Палати". Це був перший на цьому полі виступ „Правничої Громади". Конкуренція була сильна, бо в той самий день ішли вечерниці „Основи" під гаслом, що це найкраща забава

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 22

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Виїзд до Стрия.

Вчасним ранком виїхав я на львівський дворець. Добровольці вже були зібрані. Стали всідати до двох наготовлених поїздів. Старшин розділив я на оба поїзди, сам їхав другим, доки не впевнився, що все забрано і все відїхало в порядку. Ще перед виїздом мав я одну немилу пригоду з п-ою О. Степанівною, яка виконувала службу у відділі д. Чмоли. Гарний, симпатичний, молоденький стрільчик. Але я не міг і не можу й сьогодні погодитися з тим, щоби жіноцтво виконувало активну військову службу. До цього може привести якийсь хоробливий нахил, а щонайменше гістерія. Стільки є поля для діяльности жіноцтва, стільки можуть вони доброго зробити для злагодження болю, спричиненого війною! А вже в моїй голові не могло і не може поміститися, щоби жіноцтво само завдавало біль. Хто мене про це повідомив і досить рішуче для добра справи домагався конечно усунути п-ну Степанівну з вагону, не тямлю. З самою п-ою Степанівною я не говорив, лише з д. Чмолою, який побивався дуже за тим, щоб вона таки залишилась. Колиж я таки мого приказу не хотів відкликати, д. Чмола заявив, що він також лишаеться, якщо я не дам дозволу їхати п-і Степанівній. Дозволу я таки не дав і тоді вони обоє кинули вагон і пішли з поворотом до міста.

Сумно — дуже сумно віїздили ми зі Львова. Ніхто не вийшов, щоби нас попрощати, ніхто з провідників не станув, щоби бодай кілька слів передати нам. А також і від військової влади не дістали ми ніякого доручення, але їхали до Стрия, не знаючи, що нас дальше чекає. Коло год. 10-ої рушив поволи поїзд із львівського двірця. Сумно лише доходила до мене час до часу стрілецька пісня; деколи зачував я постійний рефрен: „Марш, марш на Київ, Москву і Петроград." Як гризуча іронія оббивався той рефрен до мого серця. Миж їхали в Карпати, ми втікали, ми мали довгий, довгий час побувати на Угорщині.

А тимчасом поїзд ішов поволи до Стрия...

III.

Приїзд. — Повитання на двірці. — Ріжні думки.

Ще тої самої днини, десь коло год. 4-ої попол., стали ми з другим поїздом доїздити до Стрия. Як на тодішні комунікаційні відносини, прибули ми досить швидко. Одного із старшин з першого поїзду назначив я кватирмахером і поручив йому, щоби він усе приготовив на наш приїзд, визначив кватири для старшин і стрільців та подбав про те, щоби було що їсти для стрільців. Перед вїздом на стацію поїзд зупинився. Не було надії, щоб його скоро впустили на стацію. А я подразнений усім, хотячи знати, наскільки справа кватир та прохарчування поладнана, вийшов із поїзду, щоби скорше бути на місці та довідатися про все. Ані трохи не здивувала мене присутність великого числа людей на двірці. Це був час загальної втечі та вижидання на нагоду до їзди. Нагло бачу, як повним розгоном біжить до мене проф. Іван Коссак, бере мене скоро зі собою і виводить перед двірець. Очам моїм не йму віри. Перед входом до двірця ціла площа виповнена битком людьми, а попереду них одна чета добровольців у сокільських одностроях з музикою. Це мала бути почетна чета для моєї особи і мала повитати мене на двірці.

Тут мушу заявити, що ціла та комедія зроблена була без найменшого порозуміння зі мною. Я взагалі противний того роду шопкам для моєї особи і ніколи того ані перед тим, ані в часі моєї військової служби не вимагав. А надто все це було незвичайно неприємне для мене.

В тій хвилині повстали в моїй голові ріжні думки. А саме: зібрана юрба певне була переконана, що тут будуть витати якогось високого достойника, щонайменше ґенерала. Якеж мусіло бути розчарування, коли побачила перед собою ляйтнанта з сумним виразом очей, з якого лиця не пробивалося ніщо, що хоча щонебудь мало спільного з Марсом. На мою втіху, юрба уявляла собі мабуть, що я лише може адютант того високого гостя і як такий приймаю почести в його заступстві, а сам гість може перешкоджений, може хорий, а може через важні діла не може бути присутній. Опісля мої дальші думки перервала команда: „Вправо глянь!" і гра орхестри. Що грали тоді, не тямлю добре, чи був це австрійський народній гимн, чи „Ще не вмерла Україна". Можливо, що відограли оба гимни.

Я сам мав те враження, що граю дуже смішну ролю. Поперше, що не вмію зовсім приймати того роду шопок. Знаю лише, бо бачив тим часом, що високодостойний гість іде тоді вздовж поставленого почетного відділу і дивиться кожному в лице. По-друге я уважав і мав те переконання, що мені та ціла шопка не належиться. Моїм старанням було параду як найскорше закінчити і почетну чету враз з оркестрою відіслати назад до хати, що я зараз і зробив.

(Продовження буде.)

карнавалу. Дарма, що правники оголосили ре- чинець своїх вечерниць щонайменше три тиж- ні раніше перед „Основою", техніки таки „влі- зли їм у дорогу". „Основа" навіла дорогу са- лю в касині „Почтовців", правники були скром- ніші і бавились не гірше. Комітет під прово- дом т. В. Бойка, голови „Правничої Громади" розважав гостей як міг: орхестра п. Яблонсько- го зробила свій настрій. Єдиною хибою вечер- ниць була непривітна саля „Реміснич ої Пала- ти" добра на збори віча, а не на „теплу" за- баву.

Е. Т.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів

Новий конкурс Ред. „Діла".

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла".

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла", себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі додати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини признаує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ,

2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.,

3-а НАГОРОДА — КОМПЛЄТ КНИЖОК, виданих „Ділом".

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла".

Присилати ті спомини до кінця лютого.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже читко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Історія найстаршої Біблії.

Як її найшли і як нею торгували.

У римському „Месаджеро" находимо цікаву статтю А. Конті про синайську Біблію.

Писали ми вже про те, що Британський Музей купив у Совітів найстаршу у світі біблію т. зв. „Кодекс Сінаітікус". Заплатив за неї 100.000 стерлінгів, себто біля 3,250.000 золотих. Це купно пройшло для ширшого загалу Европи майже непомітно.

А все ж варто згадати історію цієї біблії. У половині минулого віку німецький учений д-р Льобеот Тішендорф відкрив цю біблію серед романтичних пригод. Тоді вся Европа загула про цю подію. Д-р Тішендорф, той учений професор з Ляйпціґу, про якого ходила слава, що він один із кращих теольоґів і цінний орієнталіст. Він відчитав у Парижі „Кодекс Ефремі рескріптус". Перебував на розшуках за стариною по всяких бібліотеках Европи й Сходу. І зібрав прецінні памятки — грецькі, сирійські, коптійські, арабські, тощо. Та невмірущу славу принесло йому відкриття грецького рукопису на пергаменті в монастирі св. Катерини на Горі Синай. Цей рукопис був признаний, що це „Кодекс Сінаітікус", який має одну версію Старого Завіту.

Давніші подорожники говорили, що в монастирі св. Катерини збережені дорогоцінні документи, які походять із II. віку по Хр. По першому побуті на Горі Синай Тішендорф оповів, як це він найшов 42 сторінки неоціненого документу (себто цю біблію), який бібліотекар чернець Кирило кинув до коша, щоби це спалити. „І це — каже один історик — уже почало заносити поганою видумкою". Тішендорф їздив на Гору Синай іще декілька разів. Своїми науковими побідками він зумів зацікавити, через амбасаду в Дрездені, царя Олександра II. і його брата Вел. Князя Константина, які фінансували його подорожі. Врешті в 1859 році 6. лютого сколілася ця неймовірна подія. Тішендорф уже був постановив покинути Синай. Перед виїздом він довго проходжувався з одним із молодих черців, що був під проводом брата Кирила бібліотекаря, розмовляючи про старинні грецькі служебники, тощо. Після проходу, Тішендорф найшов до келії черця, який із одного кутка витягнув звиток, завинений у кармазинову матерію. „Я — оповідає Тішендорф — розвинув цей звиток і знайшов те, що випередило всі мої сподівання, а саме: я найшов останки Кодексу, про який завсіди говорив, що це один із найцінніших кодексів, які взагалі бути, прийшлося мені відкрити. І побачив я, що тут була не лише решта сторінок Старого Завіту, який я у 1844 році найшов у коші, але й цілий Новий Завіт, без найменшого браку".

Пізніше виявилося таке: місце економа при манастирі св. Катерини було спірне між двома черцями. Тішендорф, який натрапив на цей цінний рукопис, пообіцяв молодшому черцеві, по якого боці станув, що він постарається у царя й він, чернець, це місце економа матиме, але в заміну за цінний рукопис. Цей плян Тішендорфові вдався: чернець зайняв бажану „посаду", а вчений ухопив рукопис. Та ще не все. Рукопис не був цілий. І частина, що бракувала, була в одного грецького купця. І Тішендорф заходиться й дістає від російського уряду титул достойника російського для грецького купця й той, ще охотніше ніж за гроші, віддає рукопис у руки Тішендрофа.

Тішендорф у своїй книжці „Синайська біблія, її відкриття, видання і нахідка" (1871 р.) оповідає, що він зважився намовити черців, щоб вони подарували цю Біблію цареві. Але смерть патріярха спричинила загаєння. Та Тішендорф, перебуваючи у князя Лобанова, російського амбасадора в Царгороді, обдумав плян, який оминув це загаєння. А саме Лобанов пише до черців Гори Синай листа — з 22. вересня 1859 — в якому каже, що він довідався від Тішенродфа, що преподобні черці Гори Синай хотіли подарувати — через Тішендорфа — імператорові Олександрові II. старинну Біблію і тому, що цього швидше не можуть виконати поки новоибраний патріярх не буде затверджений через Найвищу Порту, то Тішендорф міг би взяти цей рукопис (Стар. Біблію) у формі позики й перевезти до Петербурга й там переписати й перекласти цей цінний рукопис. „Зазначую, що рукопис лишається власністю черців Гори Синай, поки ігумен Чину офіційно не подарує його Імператорській Величности. Колиб сталось таке, що черці не хотілиб провадити далі справи в цьому напрямку, рукопис повернеться їм без сумніву".

У висновку Біблія була в руках Тішендорфа вже 28. IX. 1859 р. і він негайно повіз її до Петербурга і 29. листопада вже був на авдієнції у царя. Тішендорф працює над рукописом. І виходить вибагливе видання, яке разом із оригіналом, загорненим у стару кармазинову матерію, дають цареві. Це було 10. листопада 1862 р. у тисячліття прибуття Рюрика до Новгороду.

Пізніше новий архієпископ Гори Синай Кирило вів довге листування з Петербургом у справі цього рукопису. І жаліється у них листах чому йому не звертають рукопису. Та ці листи ніколи не були опубліковані й досі не знаємо точно, що в них говориться. Пишуть там, що цар вислав на Синай велику суму грошей і срібну урну на кости св. Катерини.

До 1869 року Біблія у рукописі була зачинена в огнетривкій касі російського міністерства закордонних справ. А потім перенесли її до царської бібліотеки. І догадуються, що того року либонь дійшло до порозуміння між царем і черцями на Горі Синай.

В одній своїй книжці „Гора Синай" повійна міс Мері Добсон, яка в 1922 році відвідувала манастир св. Катерини, каже, що досі черці називають Тішендорфа „злодієм". Черці твердять, що їх ганебно обікрали тай годі.

Тепер цей рукопис Біблії „Кодекс Сінаітікус" продали Совіти Англії до Британського Музею. Ця, на око, незначна подія знову розворушила приспані докори. Патріярх Синаю вимагає від Англії звороту рукопису. Англія відповідає, хай патріярх звертається у цій справі до Совітів. А підступна кампанія журналістичного світу доказує, що цей „Кодекс Сінаітікус" ні більше ні менше, як терпелива праця зручного фальшівника.

ІЗ ЗАПИСНИКА РАДІОАМАТОРА.

РАДІО В САМОХОДАХ.

Для самоходів найкраще підходить звичайний ламповий відбірник з дуже короткою антеною. При помочі 3—4-лямпового відбірника з одним обводом строєння та при помочі дроту, вміщеного як антена в передній частині надвоззя, придбати в часі їзди відбір станцій, віддалених на кількасот кільометрів. В часі постою цей обсяг є більший, коли вжити додаткового уземлення — кусень антенової линви з залізним прутом на кінці, який вбиваємо в землю біля самохода.

З огляду на те, що більша частина самоходів має систему запалювання, долучений до підвозя, ділання свічок спинювало відбір. Тому то також не можна вживати підвозя як противаги (уземлення) для відбірника. В критих самоходах можна інсталювати антену на чотирьох підпорах з ізоляторами, уміщених на даху самоходу. У відкритих самоходах антена мусить бути уміщена лише в долішній частині самоходу.

Вживати самоходового акумулятора, як джерела струму для відбірників, не рекомендуємо, бо в часі праці двигуна повставалоб те саме розладдя, яке виступає при уживанні підвозя, як противаги.

Зміцнювання відбірника струмом відбувається з окремих батерій (малий акумулятор і 60-вольтова анодова батерія, які можна умістити під сидінням.

ЗМІНИ В БУДОВІ ПОСТІЙНИХ КОНДЕНСАТОРІВ.

Досі вживали постійних конденсаторів стосуючи в них як діялектрика парафіну. Останньо перевели досвіди, в яких замісць парафіни застосували нову масу з продуктів хльорнафталіни. Цей продукт має вищий пункт топливости і вищу постійну діялектричну, яка дозволяє будувати конденсатори з тими самими електричними властивостями, але менших розмірів.

ДОСВІДИ З ПІДЗЕМНОЮ АНТЕНОЮ.

Останньо вели досвіди з підземними антенами. Можна думати, що в майбутньому зникнуть наземні антени висильних станцій. Підземна антена складається з 4 каблів, кожен довжиною в 15 м. Ці каблі положені в землі на глибині 1 м. в рурах діяметром біля 40 цм., проваджених в 4 напрямках. Відповідно до напрямку висилки, вживається один з каблів. Досвід показав, що сиґнали можна надавати порівняльно малою силою, при чому фединґ (тимчасовий заник відбору) є значно менший, ніж при звичайних антенових урядженнях. При пробах проваджених між Францією і Америкою стверджено, що електромагнетичні (радіові) хвилі не йшли зі швидкістю 30.000 клм. на секунду, але зі швидкістю меншою на 10 проц.

З природи й техніки.

ЗАЛІЗНИЦЯ НА „КУЛЯХ".

На днях випробували біля Москви модель нової залізниці. Вона цікава тим, що її вози мають замісць коліс, осаджених на осях, дві „кулі": одну на передній осі возу, другу на задній. Крім цього ця нова залізниця, винаходу радянського інжиніра Миколи Ярмолчука, не потребує рейок: „кулі" котяться у залізобетоновій плоскій ринві. Отже вже з цього бачимо, що кошти будови такої залізничої лінії дешевші від коштів будови звичайної залізничої лінії.

Проба поїзду-моделю, що складався з пяти возів, відбулася на пробній залізничій лінії довжини 24 кільометрів. Скорість поїзду-моделю випала 100 кільометрів на годину. „Кулі" (в дійсности це еліпсоїди) порушуються електричними моторами, що вбудовані в їх середину. Конструктор поїзду надіється, що дійсний „кулистий" поїзд буде мати швидкість 300 кільометрів на годину. Розуміється, що тоді треба буде подбати про те, щоби на закрутах у мізках пасажирів (а тимсамим і керманичів поїзду) не повстали небажані забурення.

ЯК АНГЛІЙЦІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПРИПЛИВ І ВІДПЛИВ МОРЯ?

Недавно оголосила спеціяльна англійська міністеріяльна комісія остаточний звіт із своїх сьомилітніх дослідів над проектом будови і над рентовністю майбутньої електрівні, що мала би використати приплив і відплив морської води при устю ріки Северн (найбільшої із західньо-англійських рік) до брістольського каналу.

А саме рівень води при устю Северн є підчас скріпленого припливу (т. зн. у часі молодого місяця і повні) аж 11,6 метра вищий від рівня води підчас відпливу; навіть підчас глухого припливу (в часі першої і останньої кварти місяця) рівень води є вищий на 6,3 метра від рівня води підчас відпливу. Фахівці комісії обчислили, що підчас скріпленого припливу вливається до устя Северн аж 700 міліонів шестистінних метрів води, підчас глухого припливу 360 міліонів шестистінних метрів води. Отже комісія пропонує замкнути устя ріки греблею. Тоді підчас припливу відгороджена греблею від моря частина устя наповниться припливною водою, яка відпливаючи підчас відпливу зможе порушувати турбіни, а ці останні зможуть порушувати генератори електричної струї.

Задумана гребля складатиметься з трьох частин. Перша (північна) її частина замкне устя ріки там, де воно найглибше (глибина біля 24 метрів). Завданням цієї частини греблі є здержати найсильніший приплив води у найглибшому місці. Довжина цієї частини греблі рівна півтора кільометра. Друга (південна) частина греблі, довга на 2 кільометри, буде мати шлюзи. Завданням цієї частини буде впускати воду 130 отворами з моря до устя ріки підчас припливу так, щоби рівень води перед греблею (по стороні устя) і за греблею (по стороні моря) був підчас припливу однаковий. Відтак, як тільки вода піднесеться підчас припливу до найвищого рівня, шлюзи замикаються. Починається відплив. Рівень води за греблею (себто по стороні моря) опадає, бо вода може відплисти в напрямі моря, одначе перед греблею (себто по стороні устя) він далі високий, бо вода замкнена греблею не може відплисти. Як тільки ріжниця обох рівнів осягне внаслідок обниження рівня відпливної води за греблею вартість півтора метра, тоді отвирають доплива до 72 турбін, що вміщені у третій (середущій), довгій на півтора кільометра, частині греблі. Замкнена греблею в устю ріки вода обертає, спадаючи, турбіни системи Капляна, а ці вже, працюючи, спонукують генератори електричної струї до її витворювання. Притім рівень води перед греблею (по стороні устя) опадає протягом 7 і пів годин на 4 метри. Після шости годин за греблею (по стороні моря) починається новий приплив. Вода підноситься там чимраз вище. Як тільки вона, підносячись, осягне рівень на півтора метра нижчий від рівня перед греблею (себто по стороні устя), турбіни замикають; внаслідок дальшого припливу рівні води перед і за греблею вирівнюються. У цьому моменті відчиняють шлюзи, вода підноситься перед і за греблею ще вище, аж приплив дійде до найвищого рівня. Тоді замикають шлюзи. За греблею (по стороні моря) починається відплив, відчиняють доплизи до турбін і гра починається знову.

В цей спосіб протягом 7 і пів годин праці турбін витворюється в часі скріпленого припливу біля 10 міліонів кільоватгодин електричної енергії та біля 3 міліонів кільоватгодин підчас глухого припливу. В часі між скріпленим і глухим припливом кількість витвореної електричної енергії вагається між 3 і 10 міліонами кільоватгодин. Слід підчеркнути, що турбіни працюють на добу тільки 7 і пів години. Тому для правильного постачання електричної енергії підчас цілої доби, а також щоб оминути небажані вагання в часі між скріпленим і глухим припливом, рішили англійці збудувати ще одну вирівняльну електрівню. Обі електрівні дадуть разом 1,6 міліярда кільоватгодин себто тільки одну десяту частину зуживаної цілою Англією енергії. Електрична струя цих електрівень буде призначена для доокружного промислу, для найближчих великих міст та для електричних залізниць.

Крім цього гребля буде мати три окремі шлюзи для кораблів. Верхом греблі піде битий та залізничий шлях, що скоротить лучбу Льондону з Кардіфом (осередок угляного промислу у південнім Уельсі) на 30 кільометрів та Брістолю (купецька пристань при устю Северн) з Кардіфом на 80 км. Передбачені кошти будови: понад 1 міліярд золотих, з чого на другу, вирівняльну електрівню випаде біля 300 міліонів золотих. Розуміється, що при плянованій будові найдуть працю тисячі робітників протягом кільканацяти років.

При кінці годиться зазначити, що проектована електрівня буде першим заведенням, що зужитковує економічно (рентовно) приплив і відплив моря. Досі відомі нам тільки нерентовні заведення цього роду, а саме одно збудоване ще в половині 17. віку у Брукліні біля Ню Йорку та друге з початку 18. віку біля Дінкерк у північній Франції. **А. Л.**

ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЬ ІНТЕРВЕНІЮЄ.

ЛЯЙПЦІҐ, 20. II. ПАТ. Польський консуль у Ляйпціґу знову інтервеніював у мельдунковій регенції в справі численних виселень польських горожан.

—o—

Мала антанта занепокоєна австрійськими подіями

Кореспондент „Пті Парізієн" оголосив розмову з румунським міністром закордонних справ Тітулеску, який заявив, що Мала Антанта слідкує занепокоєна за розвитком подій в Австрії. На думку Тітулеску нема сумніву, що кульмінаційна точка ще не прийшла та що слід надіятися дальших комплікацій. „Пті Парізієн" підкреслює, що декларація великих держав у справі незалежности Австрії не вдоволить Антанту. Не причиниться вона до вияснення ситуації ані не припинить ходу подій. Льондонський „Дейлі Телеграф" підкреслює виразно, що декларація трьох держав в справі вдержання незалежности Австрії на думку англійського уряду не спрямована проти Німеччини.

—o—

Вітри понесли летуна.

На летовищі фабрики літаків у Казанлику в Болгарії, що давніше належало до чеського т-ва „Аеро", а тепер належить до італійської фірми Капроні, піднісся до висоти 1000 м. пробний літак „Дар 3." Хуртовина скинула літак на землю. Пільот Костев вискочив із легкошаном та вихор заніс його далеко й досі не найшли його. Механік Звездов упав із літаком і згинув у його звалищах. Це одна з перших катастроф болгарського летунства. В Болгарії роблять літаки в Казанлику та в державній фабриці в Божурищі біля Софії.

НОВИНКИ

— **До Впов. Передплатників „Діла".** Адміністрація „Діла" починає друк нових адрес для передплатників, тому просить усіх, що мають якісь бажання щодо поправки своїх адрес, повідомити про це Адміністрацію негайно. ?

— **Чергова, покарнавалова Перфекція** в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 22. II. в год. 6.30 вечором. 1118 2-3

— **Нові весняні журналі мод** надійшли вже до нашої робітні, про що повідомляємо наших Вп. Пань Кліенток і Прихильниць. Перед приходом весняного сезону дуже догідно давати переробки минулорічних суконь, костюмів і плащів, бо тепер можна посвятити цьому більше часу. Вписи на курси крою і шиття та модиярства тревають дальше. **Робітня Кооперативи „Труд", Львів, Ринок 39.** 1124

— **Редакційні вісти.** Дня 20-ого лютого ц. р. вернув з відпустки і почав працю в Редакції головний редактор нашого щоденника **Василь Мудрий.**

— **Практичні курси „Сільського Господаря" в Янчині.** Дня 1. березня ц. р. починається перший загальний курс для постійних учасників, який буде тревати 1 місяць. В програму науки цього курсу входять теоретичні виклади з ділянок ботаніки, зоольогії, рільничої хемії, землезнання та метеорольогії (науки про погоду) і практичні весняні роботи біля поля, саду, городу і пасіки. Дня 16. березня починається другий курс практичного садівництва та городництва. Він буде тревати 2 місяці себто до 15. травня. На цей курс приймається крім постійних учасників, також кандидатів, що бажають прослухати лише цей спеціяльний курс. Кандидатів на постійних учасників П. К. приймає Управа курсів до дня 25. ц. м., а на II. курс до дня 10. березня. Зголошення на курс і запити треба спрямовувати на адресу: **Управа Практичних Курсів „С. Г." в Янчині, п. в місці.**

— **До Вп. Передплатників УЗЕ.** На численні запити Вп. Передплатників і Прихильників нашої Енциклопедії подаємо отсим до відома, що дальше видання УЗЕ спізнилося з причини непередбачених і незалежних труднощів, які виринули у звязку з редагуванням УЗЕ. Та справа вже наладнана й саме кінчиться друкувати кінцевий додатковий зшиток, який вийде з кінцем лютого ц. р. Після повного закінчення загальної частини УЗЕ — зшитки, призначені на огляд Українознавства, появлятимуться рівком правильно. — **Редакція УЗЕ.**

— **На карти Рідної Школи,** що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Різдва Христового, зложили в золотих Вп. Громадяни з Левандівки: по 2 зол.: Воробець Михайло, Тусевич Парамон і радн. Кульчицький Іван, 4 особи по 1 зол. — У виказі з Устрик Долішніх („Діло" ч. 24 з 29. I. 1934) зайшла друкарська похибка, а саме пропущено імена: Негребецький Микола і Мричко Василь, які зложили по 2 зол., та видруковано: д-р Винницький Федь, а має бути д-р Винницький Гринь, що отсим справляємо. — З нагоди безалькогольного весілля зложив на протиалькогольну карту Рідної Школи Вп. Громадянин: Іван Бойчук з Борисова, перемишлянського повіту 4 зол. — Хто черговий?

— **ОО. Капуцини перебрали гр.-кат. церкву в Куткорі!** Пишуть нам: Парохом в Куткорі-Безбрудів є о. Евген Монцібович. За час свого близько 30-літнього побуту в тому селі довів до того, що богато гр.-кат. родин перейшло на латинство; навіть бувш. помічник дяка Михайло Король з цілою родиною перейшов на латинство. Парохією більше кермує його жінка, звана всюди в околиці „пискатою Імостю". Від двох місяців парох лежить хорий, а його жінка віддала церкву до обслуги місцевим оо. Капуцинам і вже кілька неділь з черги відправляють ті лат. черці Сл. Божу в нашій церкві в Куткорі, а церква в Безбрудах вже другий місяць зачинена. Парохіяни звертаються з гарячим проханням до наших церковних кругів у Львові положити кінець тому і дати їм хоч на час великого посту священика-сотрудника.

— **Шкідлива агітація на Лемківщині.** Кацапські „діячі" на Лемківщині агітують між несвідомими лемками, намовляючи їх до виїзду до Росії. Агітація посунулася так далеко, що окремі люди їздять по селах і намовляють лемків давати свої підписи на якісь подання до Варшави і до Москви, до Варшави — щоби польський уряд дозволив на виїзд лемкам до Росії і до Москви — щоби большовики приділили їм місце на поселення десь над Волгою чи на Сибірі. Агітатори кажуть лемкам продавати свої господарства, обіцюючи їм „райське" життя в Росії. Дотепер зібрано, як кажуть, кілька тисяч підписів на виїзд „русского племени лемків". Цю шкідливу агітацію ведуть кацапські „діячі" потайки. Осередком їхньої роботи є Н[illegible]ниця.

— **Скоротили великодні ферії.** З причини продовження зимових ферій у школах скорочені річні весняні ферії у звязку з великодніми святами тревати муть тільки один тиждень. На основі розпорядку м-ства освіти шкільні кураторії визначать великодні ферії на час від 26 [illegible]

Мир або війна для Австрії.

Відозва Габіхта до австрійського уряду.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. Провідник австрійських нац. соціялістів Габіхт виголосив у мінхенському радіо промову, в якій звертається до австрійського уряду зі запитом, чи з огляду на останні події та з уваги на драляві можливости на будуче, згоджується разом із нац. соціялістами шукати кращої долі для австрійського народу. Потверджуюча відповідь та порозуміння, до якого прийде через те, запевнить Австрії внутрішний спокій, та принесе їй мир із Німеччиною. На доказ щирости своїх намірів управа нац. соціялістичної партії ще цієї ночі видасть приказ усім партійним відділам, який вводить перемиря з негайною обовязуючою силою від вівтірка 20. лютого до середи 28. лютого вполудне. Підчас перемиря членам партії не вільно під загрозою виключення атакувати австрійський уряд або його органи словом, письмом або іншими засобами. Зате дозволяється в цьому часі партійним товаришам вербувати членів серед дотеперішніх прихильників нац. соц. партії та боронитися перед безпосередньою напастю. Управа нац. соц. партії сподіється, що австрійський уряд буде відноситися до нац. соц. руху так само та дасть ясну відповідь на повищі запити. Колиб це не сталося, або відбулося в недостаточний спосіб, після того речинця, в середу 28. лютого в год. 12. вполудне почнеться нова боротьба.

ЗАБОРОНИЛИ КУПУВАТИ В ЖИДІВ.

ЛЯЙПЦІҐ, 20. II. ПАТ. Управа нац. соціялістичної партії в Віртембергії видала відозву, якою забороняє всім членам партії під загрозою негайного виключення з партії купувати в жидівських крамницях. Заборона торкається теж державних і самоврядних службовців.

—o—

ПІДПИСАЛИ НІМЕЦЬКО - МАДЯРСЬКУ УМОВУ.

БЕРЛІН, 20. II. ПАТ. З Будапешту повідомляють, що німецько-мадярські господарські переговори, які велися від 5 тижнів, закінчилися підписанням торговельної умови.

—o—

БІЛА КНИГА.

ЛЬОНДОН, 20. II. ПАТ. Вчора оголосили в формі білої книги текст тимчасової англійсько більшовицької торговельної умови.

Театр Ріжнородностей

Сьогодні

РОДИНА

ВІДГУКИ ДНЯ.

МОЛОДА!...

Вилізти поза „Народній Дім“, Ринок і Руську вулицю — це для львівського українця нелегка річ. Довгі віки не відважувався на те, волів у збитій купці дожидати ... народів, яка що кількадесять літ приходила ... для народів.

Врешті по останніх весняних бурях, які перейшли не тільки над нами, але й коло нас — почали львівські русичі ворушитись, почали розглядатися ще по інших вулицях. Неправду кажу, вони і перед війною розглядалися, але нерадо і з традиційним острахом, а як мусіли вийти з ґетта, то рясні сльози значили їхній слід.

Врешті: Земельний Банк, врешті: „Рідна Школа“, Ревізійний Союз, Карпатія...

А останніми днями — „Молода Громада“.

Тулилася цілих десять літ, то тут, то там, бували часи, що зражувала охоту до життя, бували часи, що зраджувала охоту до життя, решті почала зовсім нормально дихати. Потім розплющила очі, розглянулась, рушилась, а вкінці й заговорила. Ще ніби не зовсім голосно, бо лікарі не раді булиб з цього, але всеж так, що родина почула.

А перед кількома днями:

— Треба мені осібної хати: — каже

Спершу деякі:

— Та нащо! Не будеш, любонько, добре почуватися.

Але вона вперлася: треба і треба.

Не було ради. Пристарали для неї хату, прибрали — на! Жий собі на відшибі, коли воля.

І почала жити.

Дві кімнати каварні „Народньої Гостинниці вже не каварня, а клюб і ще й з окремим входом.

„Молода Громада“!...

Подумає хтось: певно якісь молодики зібралися!

А воно не зовсім так.

Ті, що закладали її, мали тоді право так себе називати, а тепер... Заки доробилися до своєї домівки — життевий іней неодному припорошив чуприну, а плуг часу поорав чоло.

Але Громада молода, бо такою чується і такою хоче бути.

Доказом цього — відвага, з якою зажадала для себе хати і то ні на Ринку, ні на Рутовського, ні на Руській.

На святочнім відкритті домівки підсміхнувся один гість:

— В „Молодій Громаді“ не всі сиві. Є деякі й лисі.

А на це виділовий:

— Але погляньте тут! — і показав рукою на груди (до речі: колись перестріленії!). — Нераз буває: чуприна чорна, а душа як молоко. В нас тільки чуприна старіється.

Гість посидів серед нас до пізної ночі а як відходив, притакнув:

— Справді „Молода“, а чи „Громада“, то вже залежне від вас самих.

Галактіон Чіпка

релия до 7. квітня ц. р. Для шкіл з греко-католицькою молодю цей речинець буде пересунений на тиждень пізніше.

— **За знижку комірного.** На руки голови ради міністрів Єнджеєвича вплинуло письмо союзу льокаторів і субльокаторів, що домагаються обниження комірного, поширення заборони ексмісій та счеркнення залеглого комірного безробітним. Письмо вказує на щораз більшу господарську кризу, наслідком чого доходи трудових мас сильно обнизилися і не стоять у пропорціональному відношенні до висоти комірного. Багато безробітних не може взагалі платити комірного і залеглости зростають без виглядів на їхне вирівнання.

— **Хто виграв на льотерії.** В четвертім дні тягнення державної клясової льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 91358, 15.000 зол. на ч. 115.009, 10.000 зол. на ч.78548, 5.000 зол. на ч. 63225, 2.000 зол. на ч. 19842, 12240, 107460, 168557, 31979, 1.000 зол. на ч. 818, 70050, 109606, 116591, 169909, 42341. 500 зол. на ч. 63919, 75459, 117219, 119.751, 33866, 166160. 400 зол. на ч. 6220, 38505, 41375, 64907, 78901, 101809, 20330, 87366, 156692.

— **За образу суду.** В 1930 р. арештовано в Зборівщині о. Ярослава Муровича під замітом протидержавної ділальности. Доходження проти нього вів суддя Ґольчевський. О. Муровича заступав його брат, адв. д-р Володимир Мурович, який вислав до президії окружного суддї в Золочеві письмо, закидуючи слідчому судді сторонничість і впливання на свідків. За те д-р Ґольчевський потягнув д-ра Муровича до судової відповідальности під замітом фальшивого обвинувачення. Дня 19. ц. м. д-р Мурович станув перед карним трибуналом у Львові разом зі своїм братом Степаном, студентом прав, якому закинено словну образу судді. Розправа скінчилася засудженням д-ра Муровича, адвоката із Заболотова, на 1 рік вязниці, а його брата на 4 місяці, обох за образу суду. На основі амнестії д-рові М. зменшено кару до половини, а виконання решти припинено. Його братові амнестія сконсумувала кару. Проводив розправі с. о. Теркель, обвинувачення вів прок. д-р Циган, боронив адв. д-р Марітчак, який зголосив апеляцію.

— **Наглий суд над Цибульським** відбудеться в понеділок, 26. ц. м. у великій салі окружного суду при вул. Баторія у Львові і потреває мабуть тільки один день. Розправі проводитиме, як відомо, суддя Мединський, вотантами будуть судді Міхальє і Тертіль. Акт обвинувачення буде піддержувати віцепрокуратор д-р Мостовський. До розправи покликано 12 свідків. Президія суду при вул. Баторія видаватиме білети для публики в суботу. Зачувати, що розправа в части йтиме при зачинених дверях. Боронити Цибульського буде адвокат д-р Балькен-Нойман. Жінка Цибульського просила прокуратора д-ра Мостовського, щоби позволив їй відчинити кіоск. Прокуратор відіслав Цибульську до скарбової палати, від якої залежатиме, чи Цибульська могтиме вести кіоск, хоч концесія призначена її чоловікові, як інвалідові.

— **Затроїлися кінським мясом.** Сторож дому при вул. Кордецького ч. 12. у Львові Хльонд закупив на обід кінське мясо в ятці при пл. Теодора. Цим мясом затроївся Хльонд і вся його родина, троє дітей та Анна Черній, яка веде господарку, тому, що жінка Хльонда спаралізована. Їх перевезли до шпиталю в дуже грізнім стані.

— **Львівська хроніка.** Зі Львова втік Освальд Рогатин, адміністратор кількох реальностей, здефраудувавши поверх 20.000 зол. — З мешкання Марії Коґенової при вул. Зеленій вкрали три щадничі книжочки, готівку 500 зол., кримське футро і біжутерію вартости 6.000 зол. — Купець Й. Надлер з Тлустого повідомив поліцію, що підчас їзди трамваєм хтось украв йому з кишені 7.000 зол., з того 300 канадійських долярів.

— **Краєва хроніка.** В Лучках пов. Коломия 9-літній Степан Кочижук пробив на смерть ножем у груди 11-літнього Івана Лютого підчас суперечки за санки. — У Дрогобичі повісилася на стриху 59-літня Марія Ручкалева. Причина недуга серця.

— **Комуністичний процес.** В окружнім суді в Луцьку розпочався великий комуністичний процес проти 56 членів центрального комітету КПЗУ. Між обвинуваченими є 29 українців, 20 жидів і 7 поляків, з того 47 мужчин і 9 жінок. Походять переважно із Волині та Сх. Галичини, деякі зі середньою та вищою освітою. Всі заявилися безвіроісповідними. Обвинувачення спирається на арт. 93. і 97 к. з. В першому дні розправи обвинувачені польської і жидівської народности відповідали по українськи. Підчас перерви, коли трибунал виходив із салі, обвинувачені пробували демонструвати, співаючи революційні пісні, одначе поліція зліквідувала їхній виступ. Після перерви трибунал засудив демонстрантів на 7-денне відокремлення. Боронять адвокати: Дурак, Варціковський і Карніоль з Варшави, Гаусман зі Львова, Ярош з Ковля і Завроцький та Пречеп з Луцька.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ІНЖ. АНДРІЙ КОРНЕЛЛЯ

один із найвизначніших громадян нашого старшого покоління, почесний член Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар“, член Ради і Президії тогож Товариства, довголітній голова Технічної Комісії та Комісії для Аґрарних Операцій при тому Товаристві, довголітній член Ради та голова Парцеляційного Товариства „Земля“ у Львові, бувший президент Краєвого Союзу Господарських Спілок (тепер „Центросоюз“), член Рад і Президій інших центральних установ — упокоївся дня 20. лютого ц. р. у Львові.

Покійний був одним з кращих українських патріотів, які на кожному кроці памятали про нарід, з якого вийшли та старалися своїм організаційним хистом та знанням помогти цьому народові. Покійник був одним з перших інжинірів-меліораторів, працював довгі роки в Краєвім Меліораційнім Бюрі у Львові та був там єдиним фахівцем до меліорації торфовиськ. Опублікував цілу низку праць з ділянки сільсько-господарської інжинірії в ріжних мовах, а зокрема з ділянки меліорації. Видав низку підручників про управу лук і пасовиськ та про їх поліпшення, а одною з останніх його праць була праця про осушення Полісся, в якій різко виступив проти кольонізаційних намірів деяких кругів. Був визначним популяризатором і з-під його пера вийшло чимало популярних брошур, а колишня „Господарська Часопись“, „Сільський Господар“ та „Технічні Вісти“ часто друкували його знаменні статті.

Надзвичайну енергію виявив у праці в „Сільському Господарі“ та „Землі“, своїм хистом допоміг теж чимало нашій кооперації, як президент „Центросоюзу“. Дуже сумні його родинні обставини, серед яких він був відокремлений, та трагічні втрати (один син згинув на війні по польській стороні, один від кулі Філясевіча, один безнадійно хворий), підкосили його здоровля. Відійшла від нас людина, що великою і невсипущою працею зазначила свій побут серед нас.

Похорон відбудеться в четвер, дня 22. лютого ц. р. в годині 3-ій пополудні з євангелицького костела при вул. Зеленій ч. 11. на личаківський цвинтар. В. й. П.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Відкинення виборчого протесту. На засіданні повітового самоуправного виділу дня 30. січня ц. р. під проводом воєводи Марушевського розглядали справу двох виборчих протестів, що їх внесли українські виборці проти виборів у третій виборчій окрузі в Тернополі з дня 10. грудня 1933. У тій виборчій окрузі уневажнено українську виборчу лісту з чоловим кандидатом проф. Іларієм Бриковичем нібито тому, що у зголошеній лісти не було достаточного числа підписів (49), хоч було там около 90 підписів. До цього повітового самоуправного виділу на всіх пятьох його членів належить з українців тільки проф. Іларій Брикович, а як його заступник адвокат д-р Іван Калин, оба очевидно з номінації. Тому, що у даній справі проф. Брикович як зголошений на лісті кандидат був до деякої міри інтересований, покликали на засідання д-ра Калина. Українські громадяни були певні, що д-р Калин виповнить свій національний обовязок і знаючи докладно справу — йому заздалегідь доручили відпис протестів і дали особисті пояснення — буде гідно заступати тих, що внесли протест. Тимчасом проти всякого сподівання д-р Калин не лише не обізвався ані словом в обороні українського становища, але й остентаційно голосував за відкиненням обох українських протестів. Як українське громадянство осудило цей крок д-ра Калина — можна згори догадатися. Проти рішення воєвідства щодо відкинення українських виборчих протестів інтересовані вносять позов до Найв. Адмін. Трибуналу.

Уконституування міської ради. Міська рада в Тернополі має 32 радних, у цьому трьох українців (будівничий Андрій Фаленяник, масарський промисловець Іван Майка і приватний урядовець Василь Оауферко). Дня 16. лютого новообрана рада уконституувалася в цей спосіб: президент емер. полк. Віланський зі Львова (до осені 1933 р. командант полку піхоти в Бережанах), віцепрезидент секретар повітового виділу в Копичинцях Павловський і лавники (всі очевидно з Тернополя): управитель вселюдної школи Чабановський і купець Борецький (оба поляки) та жидівські адвокати: д-р Мантель (жид асимілянт) і сіоніст д-р Абенд. З повищих тільки д-р Абенд був членом міської ради і тепер на його місце має увійти до ради зпоміж заступників жидівський промисловець Штекель, якого підтримує староство. Українські радні участи в голосуванні не брали, а українське населення, що творить більше як четвертину загалу населення Тернополя, буде без заступництва в маґістраті, чого досі ніколи не було.

СПОРТ.

ЛЕЩАТАРСЬКЕ ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО.

Змагання за дружинове лещатарське мистецтво, що їх улаштував „Плай" з доручення У. С. С., стягнули на старт із зголошених 13 дружин оті: УССК 1, Плай 2, Сокіл 1, КЛК 1. Жіночі дружини виставили КЛК, УССК і Стріла. Шлях бігу визначено 7 км. для жінок і 12 км. для мужчин. Старт і мета були біля читальні „Просвіти" на Замарстинові. Весняна ...

Жінки, 7 км.:

1) **КЛК**, 1:00:12 у складі: Рожанковська, Федусевич, Маковей і Рогожа. 2) **УССК**, 1:05:37 у складі: Зеленька, Свенціцька, Терлецька і Федак. 3) **Стріла**, 1:06:08 у складі: Коренець, Мойсевич, Сітницька і Фіґоль.

З усіх змагунок безперечно найліпша Рожанковська. З молодших слід відмітити крім Федусевичівної ще Терлецьку і Коренець.

Мужчини, 12 км.:

1) **УССК**, 1:20:20 у складі: Марунчак, Рак, Рабій, Слітко. 2) **Сокільська Лещатарська Секція**, 1:22:42 (Острохоля, Пелющак, Рак, Федун). 3) **УССК II.**, 1:25:29 (Мартинович, Рогожа, Сенчина, Хамула). 4) **КЛК**, 1:2... (Гнатейко, Врецьона, Біланський, Гвоздецький). 5) **УССК III.**, 1:33:39 (Попель).

Гурток „Плаю" здобув третє місце в часі 1:22..., але один із його змагунів замінив дошки, тому гурток дискваліфікували.

Судейські функції сповняли: інж. Рак, Чапельський і ін. Організація змагань справна. Стан снігу ...же поганий, тому біг був сильно утруднений.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 21. II год. 8·15 веч. V-тий Симфонічний Концерт Львівської Фільгармонії.

Четвер, 22. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Середа, 21. II год. 7·30 веч. „Родина".

Четвер, 22. II год. 7·30 веч. Премієра „Товаріщ" Ж. Деваля.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Концертове Бюро Тірка:

21. II. V. Симфонічний концерт у Великім Театрі.

Кіна.

АДРІЯ: „Пострах Арізони", „Бунт крови та заліза".

АПОЛЬО: „Паприка".

АТЛЯНТЬК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".

КАСІНО: „Рандеву в Відні".

КОЛІСЕЙ: „В тайній службі" і ревія: „Подумай про мене".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика".

МІРАЖ: „Королівський любко".

МАРУСЕНЬКА: „Йосиф в Єгипті".

МУЗА: „Наварив пива" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Історія гріху" та ревія.

ПАСАЖ: „На сліді злочинців" (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія: „Гальо 15-95!"

УТІХА: „Ескадра очайдухів" і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 21. лютого 1934.

Девентрі (1500) 16·15, 21·15 Симф. концерт, **Льондон** (342,1) 19·30 „Ди Дейсі-Чейн" 12 пісень дітючого віку, **Відень** (506,8) 17·15 Камер. музика, спів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, 19·35 Пісні, **Моравська Острава** (259,1) 19·30 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта, **Білгород** (437,3) 16·30 Фортепян, 19·00 Нар. пісоньки, **Ковно** (1935) 16·20 Спів, **Рига** (514,6) 8·15 Хор. пісні, 18·00 Естонські пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·25 „Ах, що це кохання" барокова вокальна авдиція, **Лейпціг** (382,2) 17·45 Шведські нар. пісоньки, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Дер Фершвендер" муз. казка Кройнера, **Букарешт** (212,6) 20·00 Фортепян, 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 13·30, 17·00 Концерт, 18·50 Фортепян, 21·20 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 17·10 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Червер, 22. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·05 Лістові твори на фортепян, 17·25 Нп. Дуети (Грісоньо, сопран; Бріве, альт), **Братислава** (298,8) 16·00 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05, 21·00 Концерт, 20·00 Оп. арії, **Копенгаген** (255,1) 20·10 „Княжна Трапезунту" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 17·00, 21·40 Спів, **Берлін** (356,7) 17·15 Романтична форт. музика, 17·35 Пісні та балади, **Лянгенберг** (455,9) 13·00 Концерт, **Лейпціг** (382,2) 21·10 Концерт військової музики, **Бреслав** (315,8) 20·30 Веселий вечір, 22·50 Симф. концерт, **Будапешт** (549,5) 12·05 Солісти (фортепян, скрипка), 18·00 Легка музика, 19·30 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 21. лютого 1934.

7·00—8·00 Раншня авдиція, 12·05, 12·33 Легка музика, 16·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Октет (грам.) 15·50 Спів (Гофманова, сопран), 16·10 Для дітей: „Недобрий жарт", пісоньки, загадки, 16·35 Легка джезова музика, пісоньки, монольоги, 17·00 Природничий відчит, 18·20 Камеральний концерт, 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 На фронті літератури, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика (вібрафон), 21·00 Фейлетон: Люди з провінції, 21·15 Сонети кримські Міцкевича з музикою Монюшка, 22·15 Відчит есперанто про пресу в Польщі, 22·30 Сальонова музика з гр. плит, 22·45, 23·05 Танкова музика.

Четвер, 22. лютого 1934.

7·00—8·00 Раншня авдиція, 12·05 Ревієві пісоньки з гр. плит, 12·30 Метеорольогічні вістки, 12·35 Концерт, (музика, спів, Евг. Мосаковський, баритон), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·35 Оп. арії та пісні (Рачковський, тенор), 17·20 Ресіталь (альтівка), 18·00 Торговля в Польщі, 18·20 Авд. „Несподіванка" Ростворовського, 19·03 „Чародійка з над Нілю", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 „Уродини Шопена"; фортепяновий концерт е-моль у супр. орхестри, 21·00—24·00 Трансм. з Мілано з театру „Ля Скаля". Ораторія „Мойсей" Перосія; в перерві 23·00 Біографія Падаревського.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·37 і пів.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·25, Париж 34·93 і пів, Берлін 211·—, Ціріх 171·45, Амстердам 351·05, Нюйорк кабель 5·36 Нюйорк чеки 5·35 і пів.

Збіжева біржа.

За 100 кг. льоко ст. над. паритет 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	18·50	18·75
Пшениця збірна	17·25	17·75
Жито одноцілe	13·75	14·—
Жито збірне	13·—	13·25
Ячмінь броварняний	—·—	—·—
Ячмінь на мливо	10·—	10·25
Овес двірський	8·50	9·—
Овес двірський незамок	9·75	10·—
Овес збірний	7·75	8·—
Кукурудза краєва	19·—	21·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	21·—	21·25
Пшениця збірна	19·25	19·50
Жито одноцілe	15·10	15·25
Жито збірне	14·75	15·—
Ячмінь на мливо	11·25	11·50
Овес двірський незам.	11·50	11·75
Мука пшен. люксусова	33·—	34·—
Мука пшен. 50%	30·50	31·50
Мука пшен. 60%	29·50	30·50
Мука житня 55%	21·50	22·50
Мука житня 65%	20·—	21·—
Мука житня ситкова	12·—	13·—
Висівки житні	8·—	8·25
Висівки пшеничні	9·75	10·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 20. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

21. II. Чумаки.
22. II. Королева Кіна.
23. II. Гра на Замку.
24. II. Ревія „Наша Парада".
25. II. Сонце Руїни.
26. II. Премієра "Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша іде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Запрошення. Виділ „Української Бесіди" в Тернополі запрошує ВП. б. своїх членів й анальоґічні Товариства в краю взяти участь у 50 літнім ювілею Т-ва, що відбудеться дня 4 березня 1934 р., з такою програмою: І. Панахида за бл. п. померлих членів у парох. церкві в 6-ій год. вечором. II. Академія в салі „Бесіди" в 7-ій год. вечором. III. Комерс. Окремі запрошення висилає Виділ тільки на знані йому адреси. Привіт слати на адресу: „Українська Бесіда" в Тернополі, вул. Міцкевича 3. За Виділ: голова Проф. Посмітюх Ілля в. р., секретар Др. Мисюк Теодор в. р.

†

У шесті роковини смерти бл. п.

АННИ З ПЕТРИНІВ ОЛЕКСИШИНОВОЇ

Найдорожчої й ніколи Незабутньої Мамці та Бабці, дружини бл. п. о. Михайла, укр. кат. пароха Суховолі пов. Броди, відправиться

Заупокійна Служба Божа з Панахидою

в четвер дня 22. лютого ц. р. в 7·20 рано в архикатедральній церкві св. Юрія у Львові.

1121 **Діти і внуки.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 16, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Лінdого 6. 34/19 16-20

НАЙКРАЩУ, найтревалішу і найелеґантнішу обуву дістанеш в „Ар — ка", Хорушина 11 а. 1076 4—25

КІМНАТА — елеґантна, умебльована до винайму, доми ЗУПУ, Мазаховського 2, блок 1., брама V., мешкання 3. 1111 2—2

КОВНІРЦІ до прання, убрання до чищення і фарбування приймає Е. ГОВКЕБИЧ — Львів, Домініканська ... 1125 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БЛАВАТНИЙ БАЗАР

ПРИ ВУЛ. БОІМІВ 12.

Відкриває НИНІ бувший власник ГАЛИЦЬКОГО МАГАЗИНУ НОВОСТЕЙ (ГАНДЕЛЬМАН) і запрошує всіх своїх бувших відборців як також ШАНОВНУ П. Т. ПУБЛИКУ користати з Рекламового Місяця і набувати товар по небувалих дотепер у Львові цінах.

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС". ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЙСЬКА 6.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріялу.

18/47 10-11

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

але тільки в Магазині Меблів ф-ми **БРІК І ҐРІНЕР** у Львові — з нагоди перенесення Магазину з вулиці Ягайлонської 24, до нового льокалю **Трибунальська 16.** — Телефон 11-... 1043

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

у Калуші й Перемишлі

Новина!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню красу і силу тону, через те перетопляти дзвони зайво.

ОСТОРОГА!

Остерігаємо перед агентами якоїсь ...дівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та хвалять і подаючи себе за наших відпоручників напихають людям останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послугуємось агентами в тій надії, що ... забажає доброго товару, ... про нас з українських часописів, а ... дівського агента з його дзвонами ... править до найближчої божниці.

1115 2—3

Ширіть наш часопис!